

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.I.30.101/2024/10.

A tanács tagjai: Dr. Cseh Attila a tanács elnöke
Dr. Magosi Szilvia előadó bíró
Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró
Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró
Dr. Szabó Klára bíró

A felperes: felperes1
[cím1]

A felperes képviselője: név kamarai jogtanácsos
[cím2]

Az alperes: alperes1
(cím3)

Az alperes képviselője: Maróthy és Perényi Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Maróthy Kornél ügyvéd)
(cím4)

A per tárgya: Bankgaranciából eredő elszámolás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Szegedi Ítéltábla
Gf.III.30.126/2023/8-II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Szegedi Törvényszék
11.G.40.143/2017/213. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 447.000 (négy száznegyvenhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes mint megrendelő és a felperes által vezetett konzorcium mint vállalkozó között 2010. február 12-én átalánydíjas vállalkozási szerződés (a továbbiakban: szerződés) jött létre az cím5 utcai általános iskola építésére. A szerződés hibátlan teljesítéséért a felperes jótállást és ennek biztosítékeként bankgarancia nyújtását vállalta. Utóbbinak megfelelően az cég1 mindösszesen 83.940.630 forint összeghatárig 2016. szeptember 15-ig bankgaranciát vállalt.

[2] A szerződés 7.11 pontja tartalmazta, hogy a megrendelő jogosult a fenti összeghatárig harmadik személlyel elvégeztetni azokat a – szavatosság és jótállás körébe tartozó – munkákat, amelyek élet- és vagyónvédelmi okokból azonnali javítást igényelnek és vállalkozó azonnali bejelentés után azokat haladéktalanul nem javítja ki, valamint az üzemelést zavaró hibákat és azokat, amelyeket a vállalkozó a megrendelő bejelentése ellenére nem végez el egy elvárható műszakilag szükséges határidőn belül.

[3] A szerződés 8. pontja szerint a 60 hónapos jótállási időtartam lejártát megelőző 60. napig felek újabb utó-felülvizsgálati eljárást tartanak, melyet követően a vállalkozó 30 napon belül köteles kijavítani a fennálló hibákat, de olyan időben, hogy a kijavítás még a 60 hónap letelte előtt megtörténjen. Amennyiben a jótállási időtartam lejártát megelőzően nem történik meg a sikeres utó-felülvizsgálat, a megrendelő jogosult a hibákat harmadik féllel, a vállalkozó bankgaranciájának terhére kijavíttatni. Sikeres utó-felülvizsgálat és a javítási munkák átadás-átvétele esetén a jótállási bankgarancia fel nem használt összege vállalkozó számára felszabadul.

[4] A műszaki átadás-átvétel során, majd azt követően 2016-ig több hibalista készült. Az alperes felhívta a felperest a szétnyíló, mozgó parkettaelemek javítására azzal, hogy a parketta lokális javítását nem fogadja el, kérte a parketta felszedését, megfelelő ragasztóval történő ragasztását. A felperes a javítást nem végezte el, a parketta újra rakását nem vállalta.

[5] Az alperes a hibalistában jelezte, hogy a homlokzat több helyen repedezett, majd felszólította a felperest a homlokzati repedések és zöldülések javítására. Az alperes vállalta a hibák javítását, azonban azt nem végezte el.

[6] Az alperes a homlokzati faburkolati elemek cseréjére is felszólította a felperest. Kifogásolta, hogy a faburkolati lemezek hátoldali kezelése nem készült el, a javítás során ezt is pótolni kell. A felperes a hibát nem javította.

[7] Az alperes 2016. augusztus 1-jén 83.940.630 forint bankgaranciát hívott le.

[8] Az alperes 2016-2017. évben 1200 m² területen a parkettát más vállalkozóval kicseréltette, amelynek anyagköltsége bruttó 8.932.243 forint, munkadíja bruttó 32.511.695 forint volt. 2017-2018. évben a homlokzati vakolatot és faburkolatokat javíttatta, illetve cseréltette, amelynek bruttó költsége 53.883.014 forint volt.

[9] A parketta cseréjének költsége 2016 szeptemberi árszinten bruttó 41.646.232 forint, a homlokzat javításának költsége 2018. évi árszinten bruttó 15.906.232 forint, a homlokzati faburkolat cseréjével kapcsolatos költség szintén 2018. évi árszinten bruttó 21.818.420 forint.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[10] A felperes keresetében az alperes 78.816.847 forint és annak 2016. augusztus 2-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezését kérte. Álláspontja szerint az alperes jogellenes módon, a jogszerűen érvényesíthető, az előzetes bizonyítás során kimunkált hibák teljes mértékét meghaladó összegben hívta le a bankgaranciát. Ezzel megszegte a bankgarancia nyújtására vonatkozó szerződést, valamint a felek között létrejött

vállalkozási szerződést, és így neki kárt okozott, mivel a bankgaranciát nyújtó pénzügyi intézmény a lehívott garancia összegét vele szemben érvényesítette.

[11] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta a bankgarancia lehívásának jogszerűtlenségét, mivel a felperes hibásan teljesített, amelynek tényét részben nem ismerte el, a kijavítást nem vállalta, amely esetben pedig a kijavítást vállalta, azt több alkalommal eredménytelenül kísérelte meg. Előadta, a bankgarancia terhére a kijavítási költségek megtérítésére vonatkozó igényét érvényesítette.

Az első- és másodfokú ítélet

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 11.346.832 forint és kamatai megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Indokolása szerint aggálytalannak ítélte a Műszaki Igazságügyi Szakértői Testület (a továbbiakban: MISZT) által készített szakvéleményt, ami alapján megállapította, hogy a felperes hibásan teljesített a parketta lerakása, a homlokzatvakolat és a faburkolat tekintetében. A lerakott teljes parketta cseréje, a teljes homlokzatra dübeleléssel rögzített üvegháló erősítésű új hidrofób és algásodást gátló adalékos kéregvakolat felhordása, valamint a teljes faburkolat cseréje szükséges, amelyek javítási költsége bruttó 72.573.798 forint (41.646.232+13.488.100+17.459.466). Arra a következtetésre jutott, hogy ezen összeg erejéig az alperes jogszerűen hívta le a bankgaranciát, míg ezt meghaladóan, 11.346.832 forint erejéig a lehívás jogalap nélkül történt.

[13] A felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletét a Kúria Pfv.V.21.190/2022/4. számú végzésével hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A megismételt másodfokú eljárásra előírta, hogy annak során a bankgarancia elszámolására irányuló keresetből kiindulva, annak alapulvételével kell az elsőfokú bíróság számszaki elszámolást tartalmazó ítéletével szembeni fellebbezéseket – a fellebbezési keretek figyelembevételével – újból elbírálni.

[14] A megismételt eljárásban a másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az alperes által a felperesnek fizetendő marasztalási összeget 4.612.753 forintra és annak 2018. augusztus 27. napjától a kifizetésig járó minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt mértékű késedelmi kamatára leszállította. A felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét felemelte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[15] Indokolásában rámutatott, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 402. § (1) bekezdése szerinti vállalkozási szerződés hibátlan teljesítéséért a felperes jótállást (rég Ptk. 248. §) és ennek biztosítékeként bankgarancia (rég Ptk. 249. §) nyújtását vállalta. Az alperes a bankgaranciát 2016. augusztus 1-jén lehívta, ezt követően a javítási munkákat más vállalkozóval végeztette el. A bankgarancia rendeltetéséből következően a lehívott bankgarancia tekintetében a jogosultat elszámolási kötelezettség terheli a bankgaranciát nyújtó kötelezettrel szemben, a lehívott bankgarancia összegéből a jogosult csak a bankgaranciával biztosított szerződésszegésből eredően ténylegesen felmerült költségeit elégítheti ki, ezt meghaladóan a lehívott összeget a kötelezett részére vissza kell fizetnie. A felperes keresetében annak tartalmából, tényállításaiból kiindulva a bankgaranciával kapcsolatban elszámolási igényt terjesztett elő. Ezért a perben a keresete alapján nem csupán arról kellett döntenie, hogy az alperes a bankgaranciát lehívhatta-e, hanem arról is, hogy a lehívott bankgarancia összegéből az alperes a bankgaranciával biztosított szerződésszegésből eredő igénye alapján milyen

összegű, ténylegesen felmerült költségeit elégítheti ki, és van-e ezt meghaladóan általa visszafizetendő összeg.

[16] Rögzítette, hogy jelen esetben a bankgarancia a felperes jótállási kötelezettségét biztosította, ezért azt az alperes a jótállásból eredő igénye érvényesítésére használhatta fel. Az alperes a felperes által vállalt jótállás folytán jogosult volt hibás teljesítése esetén a hibát a felperes mint kötelezett költségére mással kijavíttatni, és ehhez használhatta fel a bankgaranciát. Következésképpen a lehívott bankgarancia elszámolása körében azt kellett elbírálni, hogy milyen összegű az indokolt, tényleges javítási költség, amelyre az alperes igényt tarthat.

[17] Megállapította, hogy a bankgarancia lehívását megalapozó felperesi hibás teljesítés történt, amely kapcsán nem volt vitás, hogy a felperes a hibát nem javította ki és az sem, hogy annak kijavítását – akár részben – megfelelő határidőre nem vállalta. Ezért az alperes a bankgaranciát jogszerűen hívta le. A fellebbezés kapcsán azt kellett vizsgálni, hogy milyen összegű a hibák kijavításának indokolt, tényleges költsége.

[18] Egyetértett az alperesnek azzal a fellebbezési érvelésével, miszerint a homlokzat és a fa falburkolat javítási költségére a 2018. évi árszint irányadó. Ezeknek a hibáknak a kijavítása ugyanis 2018. évben történt meg, és az alperes a tényleges javítási költségre jogosult, függetlenül attól, hogy a bankgarancia lehívása korábban történt meg. Ezt támasztja alá, hogy a vállalkozási szerződés 8. pontja szerint a bankgarancia a javítási munkák átadás-átvételét követően szabadul fel, azaz akkor, amikor a javítás már megtörtént.

[19] Álláspontja szerint a felperes alaptalanul vitatta a fellebbezésében, hogy a javítási költségek általános forgalmi adó tartalma is figyelembe vehető a felek közötti elszámolás során. Az alperes az általa elvégeztetett javítási munkákból számlákat nem csatolt, benyújtotta ugyanakkor az általa elvégeztetett javítási munkákkal kapcsolatos szerződéseket, amelyekből kitűnően az összegeket általános forgalmi adóval együtt fizette meg. A szerződések tehát igazolják, hogy a javítási költségeket általános forgalmi adóval terheltlen kellett megfizetni, amely összegek megfizetésének hiányát a felperes nem állította. A megismételt másodfokú eljárásban a felperes által hivatkozott határozatokból nem következik, hogy a javítási költségek általános forgalmi adó tartalmát kizárólag számlával lehetne bizonyítani, vállalkozási szerződéssel nem. A Kúria Pfv.20.193/2012/4. számú határozata nem tartalmaz olyan megállapítást, miszerint az általános forgalmi adó fizetési kötelezettséget keletkeztető szerződés ne lenne bizonyítéknak tekinthető. A Kúria e határozatában idézett BH2006. 111. számú eseti döntés is úgy fogalmaz, hogy a bizonyítás alapvetően számlával történik, de azt nem tekinti kizárólagos bizonyítéknak. Lényeges továbbá, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Pfv.21.342/2004. számú ügyben hozott határozatában, a Pfv.21.476/2009/3. számú és a Pfv.20.143/2010/7. számú ítéleteiben az általános forgalmi adót szabályozó, már nem hatályos törvényt alkalmazták. A hatályos általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 159. § (1) bekezdése alapján pedig ugyan az adóalany köteles a termékértékesítésről vagy szolgáltatásnyújtásról számlát kiállítani, azonban az Áfa tv. 55. § (1) bekezdése értelmében főszabály szerint az adófizetési kötelezettséget annak a ténynek a bekövetkezése keletkezteti, amellyel az adóztatandó ügylet tényállásszerűen megvalósult. Az Áfa tv. 55. § (2) bekezdése csupán arról rendelkezik, hogy ugyanezen § (1) bekezdése szerinti joghatás beáll akkor is, ha teljesítés hiánya ellenére számlakibocsátás történik, amely joghatás alól a jogszabályi feltételek bizonyítása esetén mentesülni lehet. A hatályos Áfa tv. tehát egyértelművé teszi, hogy a tényállásszerű megvalósulás, valójában a teljesítés az, ami az adófizetési kötelezettséget kiváltja (BH2019. 236.).

[20] A jelen esetben a felperesnek az általa vállalt jótálláson alapuló javítási költség fizetési kötelezettségét a vállalkozási szerződés alapján létrejött polgári jogviszony alapozza

meg, amelyre nincs hatással, hogy az alperest adóigazgatási jogviszony keretében milyen jogok illetik meg és milyen kötelezettségek terhelik. Az adózás rendszerében az arra irányadó jogszabályok az általános forgalmi adó visszatérítésének kedvezménye mellett az alperes számára kötelezettségeket is megállapítanak. A polgári jog szabályai szerint létrejött kötelezettségek teljesítése szempontjából azonban mindezek közömbösek, és egyik félnek sem szolgálhatnak előnyére vagy hátrányára (hasonlóan: EBH2004. 1032.). Ezért a felek közötti elszámoláskor figyelembe kell venni a javítási költségeket terhelő, a javítási munkák elvégzése érdekében megkötött szerződésekkel igazolt általános forgalmi adó összegét. A másodfokú bíróság csak annyiban látta alaposnak a felperes általános forgalmi adó összegét érintő fellebbezését, hogy a parketta javítási költsége esetében 202.294 forint esetében sem számla, sem vállalkozási szerződés nem igazolja az általános forgalmi adó tartalmát, ezért ezen összeg általános forgalmi adó tartalma, azaz 43.007 forint nem illeti meg az alperest. A különbözet általános forgalmi adóval csökkentett összege (159.287 forint) azonban az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részéhez tartozik. Mindezek alapján a hibák javításának indokolt, tényleges költsége összesen 79.327.877 forint. Az alperes ezt az összeget elégíthette ki a lehívott bankgarancia 83.940.630 forint összegéből, amelyre figyelemmel 4.612.753 forintot köteles visszafizetni a felperesnek. A fel nem használt összeg visszafizetése a javítási munkák befejezését követően (2018. augusztus 27. napjától) esedékes. A késedelmi kamat mértéke a felek közötti vállalkozási szerződés létrejöttének időpontjában hatályos régi Ptk. 301/A. § (1) bekezdése szerinti mérték.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[21] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az alperest összesen 21.443.871 forint, valamint ennek 2018. augusztus 27. napjától a kifizetés napjáig járó, a régi Ptk. 301/A. §-a alapján számított késedelmi kamata megfizetésére kötelezését kérte. Másodlagos felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és az első- vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult.

[22] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság megsértette a régi Pp. 164. § (1) bekezdését, 190. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, a régi Ptk. 271. § (3) bekezdését, 306. § (3) bekezdését, valamint az Áfa tv. 55. § (1) bekezdését, 159. § (1) bekezdését, amikor az indokolt javítási költségen felül az azokra csak feltételezhetően eső általános forgalmi adó összegét is úgy ítélte meg, mint a lehívott bankgarancia terhére az alperes által igénybe vehető összeget. A bankgarancia terhére jogalap nélkül érvényesített, a parketta javítás kapcsán 8.810.916 forint, a vakolat kapcsán 3.381.640 forint, a homlokzati faburkolat kapcsán 4.638.562 forint, azaz összesen 16.831.118 forint összegben az alperes nem vált jogosulttá a bankgarancia összegével szemben igény érvényesítésére, azzal a régi Ptk. 271. § (3) bekezdése alapján köteles elszámolni. Így a jogerős ítéletben megítélt összeg mellett ezen áfa összegekkel együtt az alperes 21.443.871 forintban való marasztalása indokolt.

[23] A felperes érvelése szerint a jogerős ítélet a régi Ptk. 271. § (3) bekezdését, valamint 306. § (3) bekezdését sérti azzal, hogy a javítási költségek általános forgalmi adó tartalmát is elszámolhatónak tekintette a bankgarancia terhére. Rámutatott, hogy a perben az indokolt és tényleges felmerült javítási költséget nem csak a csatolt szerződésekben rögzített vállalkozói díjak alapulvételével nem lehetett megállapítani, hanem a csatolt szerződéseken kívüli egyéb okirati és bizonyítási eszközök hiányában a szakértő által kimunkált és a bíróság által elfogadott tényleges javítási költségekre eső általános forgalmi adó felperesre terhelésére sem volt jogszabályi lehetőség.

[24] Rámutatott, hogy a jogerős ítéletben foglaltakkal ellentétben a 2023. december 4-én kelt fellebbezés kiegészítés 1.2.5. pontjában jelezte a másodfokú bíróságnak: az alperes részéről az sem igazolt, hogy egyáltalán milyen összegeket fizetett meg az általa bevont

vállalkozóknak. Iratellenes a másodfokú bíróságnak az a megállapítása, miszerint az alperes benyújtotta az általa elvégzett javítási munkákkal kapcsolatos szerződéseket, amelyekből kitűnően az összegeket általános forgalmi adóval együtt fizette meg. A kifizetést igazoló dokumentumok, vagy legalábbis a harmadik fél által a javítások elvégzéséről kiállított számlák hiányában önmagában a polgári jogi szerződésekben feltüntetett áfa megjelölésekre tekintettel a másodfokú bíróság nem tehetett volna olyan ténymegállapítást, miszerint az összegek általános forgalmi adóval együtt megfizetésre kerültek. Álláspontja szerint egyedül az adott vállalkozók által kiállított számlák alapján lett volna elbírálni egyrészt az, hogy egyáltalán általános forgalmi adó felszámítására sor került-e, és ha igen, ezt követően kellett volna igazolnia az alperesnek, hogy a felszámított áfa azért képezi a javítási költség részét, mert valamilyen adójogi korlát miatt sem levonási, sem visszaigénylési lehetősége – saját felróható magatartása hiányában – nem állt fenn. A költségekre esetlegesen eső forgalmi adó felmerülésének, kifizetésének igazolása hiányában a bíróságok olyan többletösszegek érvényesítését engedték az alperes részére a bankgarancia terhére, amelyek jogszerűsége a perben megkérdőjeleződött, és általa vitatott volt.

[25] Nézete szerint a másodfokú bíróság a felek viszonyában figyelmen kívül hagyta az adóigazgatási jogviszony keretében előálló következmények vizsgálatát. A javítási költséget pusztán az alperes által harmadik személyekkel kötött szerződések alapján nem értékelhette volna úgy, hogy abba automatikusan beleértendő az általános forgalmi adó összege. A jogerős ítéletben felhívott EBH2004. 1032. számú bírósági döntésben foglaltak szerint az adóigazgatási jogviszonnyal való közömbösség éppen az ő hátrányára állt be.

[26] Előadta: nem vitatja, hogy az indokolt javítási költségek szakértői bizonyítással kerültek megállapításra. Annak megállapításához azonban, hogy az alperes az általa elvégzett javítási munkák ellenértékét valóban az általános forgalmi adóval növelt összegben fizette-e meg, illetve ezen adó tartalmat levonásba helyezte vagy visszaigényelte, az alperes okirati bizonyítására, illetve nyilatkozattételére lett volna szükség. A csatolt szerződések maximum arra alkalmasak, hogy az alperes elszámolási kötelezettségének időpontját, valamint az indokolt és reális javítási költségek kimunkálásához alapul vett árszinteket meghatározzák. Az általános forgalmi adó megfizetésére, levonására, számla kiállítására stb. az adójogi jogszabályok állapítanak meg rendelkezéseket, ezért a másodfokú bíróság adózási, adójogi konzekvencia levonását nem alapozhatta a csatolt szerződésekre. Az alperes nem volt elzárva attól, hogy a peranyag részévé tegye a szerződéseken túl a teljesítésekről kiállított számlákat, nyugtákat, banki átutalási bizonylatokat, elismervényeket, vagy bármilyen olyan adójogilag értékelhető okiratot, amelyből a javítási költségek általános forgalmi adóval növelt értékben történő megfizetése vagy felszámítása bebizonyosodott volna. A csatolt szerződések rögzítik, hogy az alperes a javítást végző vállalkozónak a kifizetéseket szabályszerűen kiállított számla ellenében volt köteles teljesíteni. Életszerűtlen és valószínűtlen, hogy a szolgáltatás igénybe vevője számviteli bizonylat (számla, nyugta) kiadása hiányában, pusztán a szerződés alapján fizessen ellenértéket. Az alperes nem igazolta, hogy az ellenértéket valamilyen okból az Áfa tv. szerinti számviteli bizonylat hiányában volt köteles megfizetni.

[27] A felperes szerint álláspontját erősíti a Pfv.21.342/2004. számú határozat, amely szerint, ha a javítási számla nem áll rendelkezésre, a javítási költség áfa terhe kizárólag feltevésen alapszik. A bíróság általános jelleggel nem dönthet úgy, hogy az abban az esetben is jár a károsultnak, ha ilyen befizetés az állam részére nem történt. A BH2006. 111. számú eseti döntés tartalmazza, hogy a kártérítés általános szabályai szerint kárának összegét a károsult köteles bizonyítani. A bizonyítás nyilvánvalóan a javítási költségről kiállított számla alapján lehetséges. A másodfokú bíróság jogerős ítéletében az eseti döntések értékelése körében úgy foglalt állást, hogy azok alapján ugyan a bizonyítás alapvetően számlával

történik, de azt nem tekinti kizárólagos bizonyítéknak. A felperes szerint a bírósági ítéletek azon megfogalmazásából („a bizonyítás nyilvánvalóan számlával történik”) nem vonható le olyan következtetés, hogy az áfa megfizetésének, felszámításának igazolása pusztán szerződéssel is történhetne. A számlakibocsátási kötelezettségekre vonatkozó szabályok az alperes és a harmadik felek között létrejött szerződések idején hatályos Áfa tv.-ben alapvetően nem változtak, ezért az eseti döntések alkalmasak arra, hogy álláspontját alátámasszák.

[28] A felperes szerint a másodfokú bíróság az Áfa tv. 55. § (1) bekezdéséből azt a téves következtetést kívánta levonni, hogy miután a polgári jogi tényállásszerű teljesítésre figyelemmel beáll az adófizetési kötelezettség, a polgári jogi szerződés önmagában értékelhető ügy, amely igazolja, hogy az alperes biztosan áfa tartalommal növelt javítási költséget fizetett meg, figyelmen kívül hagyva, hogy a tényleges adófizetésre kötelezett a javítást végző vállalkozó volt. Az Áfa tv. 55. § (1) bekezdése az áfa fizetési kötelezettség keletkezésének időpontját határozza meg, és nem eredményezi azt, hogy maga a szerződés igazolná az áfa indokolt költségnek minősítését.

[29] A felperes hivatkozott a Pfv.20.143/2010/7. számú határozatra, amely szerint számlakiállítás és tényleges adóbefizetés hiányában az adó áthárítására sincs mód; a károsultat nem az adó, hanem a javítási költség illeti meg. Nézete szerint számla nélkül az eljáró bíróságok a Pp. 190. § (1) bekezdésére figyelemmel nyilvánvalóan iratellenes módon és jogellenes következtetéseket tudtak csak levonni.

[30] Kifejtette: a régi Ptk. 306. § (3) bekezdése alapján a jogosult a javítással kapcsolatos költségeit érvényesítheti a kötelezettel szemben, amely két esetkörre foglalhat magában. Az egyik, hogy a javítást elvégezte, illetve elvégeztette, azaz költsége felmerült (az alperes a perben ezt állította), a másik, amelynek a bírói gyakorlat utat engedett, hogy a jogosult, bár még nem javított, illetve nem javíttatott, de a bíróság a javítás várható költségét állapítja meg. Az utóbbi esetben a bíróság nyilvánvalóan a későbbi szolgáltatásokhoz, termékértékesítésekhez kapcsolódó adóvonzatok mellőzésével állapíthat meg költséget, hiszen nem bocsátkozhat olyan feltételezésekbe, hogy a javítást olyan harmadik féltől fogják megrendelni, aki áfa tartalommal fog majd számlát kiállítani. Mint ahogyan az sem tudható, hogy a tényleges javítást a jövőben majd a jogosult megrendelése alapján teljesítő harmadik fél egyáltalán adó alany lesz, avagy a javítást maga fogja elvégezni. Amennyiben a javítás már megtörtént, a ténylegesen felmerült javítási költség meghatározása során adótartalommal növelt összegben a bíróság kizárólag akkor adhat lehetőséget a jogosult részére a bankgarancia terhére történő bruttó elszámolásra, ha az számviteli bizonylatokkal igazolt, ezek hiányában a polgári jogi szerződésekből csak feltételezéseket lehet levonni arra, hogy az áfa rész tényleges költségnek minősül.

[31] A felperes a jogerős ítéletben felhívott EBH2004. 1032. számú döntés kapcsán észrevételezte: annak tényállása szerint a biztosító kifejezetten elismerte a javítással kapcsolatban kibocsátott számla adattartalmát, az abban szereplő nettó összeget megfizette, azaz feltételezhetően a bírósági eljárásban – ellentétben a jelen pertől – a rendelkezésre álló számlában foglalt követelés érvényesítése is az eljárás alapját képezte. A felhívott bírósági döntés érveléséből azonban nem mellőzhető az a megállapítás, miszerint vizsgálat tárgyát képezte a vagyonban történő értékcsökkenés.

[32] Kiemelte, hogy az alperes az áfa visszaigénylésre (levonásra) jogosult jogalanynak minősült és minősül. A perben igazolta, az alperes sem tett ellenkező nyilatkozatot, hogy alperes az általános szabályok szerint adózó adóalany, akinek levonási, illetve visszaigénylési joga nem korlátozott. A perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a forgalmi adó levonásának (visszaigénylésének) joga nem illette meg, ennek alátámasztásául hivatkozott a BH2007. 410. számon közzétett eseti döntésre, amely szerint a károsultnak kell bizonyítania, hogy a vagyonában bekövetkezett kár az általános forgalmi adóval növelt értéknek felel meg.

[33] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában történő fenntartására irányult.

[34] Rámutatott, hogy az ügyben minden javítást végző vállalkozó áfa alanyi körbe tartozó gazdálkodó szervezet, ezért a jogügyleteik kapcsán áfa fizetési kötelezettség keletkezik. Az ügyben szakértői bizonyítással került meghatározásra, hogy milyen összegben volt jogosult a bankgarancia lehívására. Az általa elvégzett javítást követően a megfizetett költség fogalmába az anyagköltség és vállalkozói díj, valamint annak közterhei beletartoznak. Ahol a kijavítás során megvásárolt anyagot, elvégzett munkát áfafizetési kötelezettség mint közteher terhelte, ezt az összeget kellett megfizetnie, amely tény a perben a szakvélemény egyértelműen megállapította. Az általa megfizetett közterhek a felek jogviszonya alapján jogszerűen elszámolhatók és elszámolandók a bankgaranciából. A peres feleknek ugyanis a javítás költségei körében a közöttük fennálló jogviszony alapján és annak megfelelően kell elszámolniuk egymással. Az alperesi önkormányzat belső könyvvézetési rendszere, adójogi státusza, esetleges adó-visszaigénylési jogosultsága semmilyen összefüggésben nem áll a felek szerződéses jogviszonyával, arra, ezáltal a felek elszámolására sem hathat ki, ezen az alapon az elszámolás nem tehető nettó alapúvá.

[35] Érvelése értelmében az Áfa tv.-ből levezethető, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott áfa-visszaigénylési jogosultság téves.

[36] Rámutatott, hogy az eljárás során csatolta az általa elvégzett javítási munkákkal kapcsolatos szerződéseket, amelyekből kitűnően – és a szakvéleményekben is megállapítottan – az összegeket az általános forgalmi adóval együtt fizette meg. Hivatkozott a BDT2019. 4016. és az EBH2004. 1032. számú döntésekre, amelyekből levezethetőnek tartotta, hogy a bankgarancia lehívásának időpontjában becsült javítási költségre vonatkozó szakértői számításokat is a mindenkori áfa összegével növelten kell figyelembe venni.

A Kúria döntése és jogi indokai

[37] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmének tartalmára tekintettel mindenekelőtt a felülvizsgálati eljárás jogi természetére és annak korlátaira mutat rá.

[38] A felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, nem egyfajta „harmadfokú eljárás”, hanem szigorú eljárási szabályok szerinti rendkívüli perorvoslat. A régi Pp. 270. § (2) bekezdésének és 275. § (3) bekezdésének együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja az anyagi jogi jogszabálysértés vagy az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bíró eljárási szabálysértés megvalósulása. A régi Pp. 275. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Kúria már több határozatában [például: Pfv.21.307/2023/6.; Pfv.20.617/2022/13.; Pfv.20.718/2021/6.; Gfv.30.137/2023/4.; és egyezően a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pontjában adott értelmezésében] rámutatott, hogy a régi Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében az érdemi felülvizsgálat kereteit meghatározó felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a felülvizsgálattal támadott határozatnak, valamint annak megjelölése, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, és annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre vonatkozó hivatkozása indokait is ismerteti. Miután a felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet [rég Pp. 270. § (2) bekezdés], a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek az általa állított és a fentiek szerint indokolt jogszabálysértéseket a felülvizsgálattal támadott jogerős ítélettel kell ütköztetnie. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt

tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja.

[39] A felperes felülvizsgálati kérelme szempontjából a fentieknek többirányú jelentősége volt az alábbiak szerint.

[40] A jogerős ítélet nem sérti – nem sértheti – a régi Ptk. 271. § (3) bekezdését. Ez a jogszabályhely az óvadékkal való elszámolás szabályát tartalmazza, melyre való hivatkozás azonban a felperes jelen perben érvényesített igényéhez képest nem adekvát. Nem ez volt ugyanis a keresettel érvényesített alanyi jog, és a másodfokú bíróság sem ezt az anyagi jogi jogszabályi rendelkezést alkalmazta; arra nézve pedig, hogy a bíróságnak alkalmaznia kellett volna-e ezen jogszabályhely normatartalmát – és ha igen, miért –, a felperes szöveges hivatkozást sem adott elő felülvizsgálati kérelmében. A Kúria ehhez kapcsolódóan megjegyzi: a felperes a per során a 11. sorszámú beadványában hivatkozott olyan korábbi felsőbírósági gyakorlatra (Szegedi Ítéltábla Gf.30.138/2009., Gf.30.190/2012. számú ügyei), amelyekben a bíróság a *jótéjesítési garancia* tekintetében utalt annak óvadék jellegére (az adott ügyekben a megrendelő által a vállalkozói díjból visszatartott összeg tekintetében); ez a gyakorlat azonban a jelen perbeli *jótállási bankgaranciára*, az azzal történő elszámolásra nem vonatkoztatható.

[41] A jogerős ítélet a régi Ptk. 306. § (3) bekezdését sem sérti. Az alperest megillette a bankgarancia lehívásának joga, megillette a régi Ptk. 306. § (3) bekezdésében rögzített kijavítás, illetve kijavíttatás joga, figyelemmel a keresetlevélhez csatolt bankgarancia szövegére. Az alperesnek ezt a jogát valójában a felperes maga sem vitatta felülvizsgálati kérelmében.

[42] A felperes eljárásjogi felülvizsgálati hivatkozásai tekintetében és az ügy érdemét illetően a Kúria rögzíti: az alperes a bankgarancia összegéből a felperes bankgaranciával biztosított (jótállási) kötelezettségével kapcsolatban jogszerűen és ténylegesen felmerült (szükséges) költségeit elégíthette ki. A perbeli szerződésben a felek nem rendelkeztek a lehívott bankgarancia elszámolásáról, annak módjáról. Így nem kötötték ki, hogy az alperesnek a felmerült javítási költség megfizetését is igazolnia kellett volna, mégpedig meghatározott módon, konkrétan számlával; továbbá a per során nem merült fel egyéb adat sem arra vonatkozóan, hogy a bankgaranciával való elszámolás tárgyában a felek között ilyen megállapodás lett volna. Ezt a per során a felperes maga sem állította.

[43] Ehhez képest a felülvizsgálati kérelemmel érintett perbeli elszámolás során annak volt jelentősége, hogy az alperest milyen összegű javítási költség illette meg a felperes hibás teljesítése miatt. E körben egyrészt az elvégzendő szükséges munkákat és azok reális költségvonzatát kellett megállapítani, másrészt azt, hogy ténylegesen áfával növelt vállalkozói díjon javíttatta-e meg a hibákat az alperes. Ebben a keretben kellett vizsgálni a felperes által állított eljárásjogi szabálysértéseket is, melyekkel összefüggésben a Kúria emlékeztet: eredményes felülvizsgálatot csak az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértések alapozhatnak meg.

[44] A jogerős ítélet a régi Pp. 190. § (1) bekezdését nem sérti. E jogszabályhely szerint, ha a fél tényállításait okirattal kívánja bizonyítani, az okiratot a tárgyaláson megtekintés végett be kell mutatnia. A Kúria rámutat: az alperes bemutatta (csatolta) az eljárás során azokat az okirati bizonyítékokat (nevezetesen: vállalkozási szerződéseket), amelyekkel a javíttatás összecszerűségét bizonyítani kívánta. A jogerős ítélet ezért a hivatkozott jogszabályhelyet nem sértheti.

[45] A régi Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésével összefüggésben a Kúria elsődlegesen utal az e jogszabályhely alkalmazásával összefüggésben kialakult és következetes bírósági gyakorlatra (Pfv.21.474/2011/10., megjelent: BH2013. 119.; Kúria

Pfv.21.965/2018/8., megjelent: BH2020. 324.; Pfv.20.507/2022/5., Pfv.20.657/2023/10.), melynek értelmében a felülvizsgálati eljárás keretében általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A Kúria azt vizsgálja, hogy az eljárt bíróság a mérlegelés körébe vont adatok és bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre. Az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni. A perben beszerzett MISZT-szakvélemény és az alperes által csatolt vállalkozási szerződések áfát is feltüntető tartalmára tekintettel nem logikátlan, nem iratellenes, és nem okszerűtlen a másodfokú bíróságnak a javítási költség áfával növelt összegére vonatkozó következtetése. A felperesnek az a felülvizsgálati hivatkozása pedig, miszerint a javítási költség áfával növelt összege csak számlával volna igazolható, egyrészt nem egyeztethető össze a régi Pp. 3. § (5) bekezdésében foglalt szabad bizonyítás elvével, másrészt a javítási költség áfa tartalmának bizonyítottasága a perben nem a felperes által állított pusztá feltevésen, hanem a vállalkozási szerződések mint okiratok tartalmán alapuló okszerű következtetés. Így a jogerős ítélet nem sérti a régi Pp. 206. § (1) bekezdését sem.

[46] Az áfa felszámítás, illetve visszaigénylés kérdéskörével összefüggésben a Kúria hangsúlyozza, hogy a perbeli jogvita lényege nem az áfa megfizetésének, illetve alperes általi esetleges visszaigénylésének kérdése volt. Az alperes azt a javítási költséget igényelhette, és annak összegéig (erejéig) vehette igénybe jogszerűen a bankgaranciát, amennyiért vállalkozóval indokoltan megjavíttathatta a hibákat; azaz a jogszerűen és ténylegesen felmerült javítási költség összegének volt jelentősége. Ezt pedig a csatolt vállalkozási szerződésekkel és a szakvéleménnyel számla nélkül is bizonyította az alperes. E körben a Kúria egyebekben egyetért a másodfokú bíróság jogerős ítéletének [52] bekezdésében foglalt álláspontjával, és kiemeli: a felek közötti a perbeli bankgaranciával összefüggő polgári jogi elszámolási jogviszony keretében az áfa megfizetésével kapcsolatos adójogi/adóigazgatási kérdéseknek relevanciája nincs, a felperes jótálláson alapuló kijavítási költségfizetési kötelezettsége a javítás teljes költségére kiterjed, így az alperes a teljes javítási költség erejéig vehette jogszerűen igénybe a lehívott bankgaranciát. Mindezekre tekintettel nem volt jelentősége a felperes felülvizsgálati hivatkozásainak a régi Pp. 164. § (1) bekezdése, illetve az Áfa tv. felhívott rendelkezéseivel összefüggésben sem.

[47] A kifejtettekre tekintettel a felülvizsgálati kérelem alaptalannak bizonyult, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[48] A jótállás biztosítékaként vállalt bankgaranciából eredő elszámolás körében – a megrendelő és a vállalkozó további megállapodásának hiányában – annak van jelentősége, hogy milyen összegű javítási költség illette meg a megrendelőt a hibás teljesítés miatt. E körben egyrészt az elvégzendő szükséges munkákat és azok reális költségvonzatát kell megállapítani, másrészt azt, hogy ténylegesen áfával növelt vállalkozói díjon történt-e a hibák kijavíttatása. A felek közötti polgári jogi elszámolási jogviszony keretében az áfa megfizetésével kapcsolatos adójogi/adóigazgatási kérdéseknek nincs relevanciája. A vállalkozó jótálláson alapuló kijavítási költségfizetési kötelezettsége a javítás teljes költségére kiterjed. A lehívott bankgarancia igénybevétele a szükséges, indokolt teljes javítási költség erejéig jogszerű.

Záró rész

[49] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a régi Pp. 270. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes

jogi képvisellel felmerült felülvizsgálati eljárási költségét, amelynek összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés *b)* pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg, az áfát is magában foglalóan.

[50] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet – a felperes kérelmére – a régi Pp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson bírálta el.

[51] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés *e)* pontja zárja ki.

Budapest, 2025. március 25.

Dr. Cseh Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Magosi Szilvia s.k. előadó bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, Dr. Szabó Klára s.k. bíró